

2020-06-30

**Samrådsredogörelse -
Kompletterande samråd - sträckning
utanför valt stråk**

Nya 130 kV kraftledningar mellan Hedenlunda - Oxelösund,

Projektorganisation:



Vattenfall Eldistribution AB

www.vattenfalleldistribution.se

| | |
|---------------------------|---------------------|
| Telefonväxel: | 08-739 50 00 |
| Org.nr: | 556417-0800 |
| Projektledare | Andreas Brolund |
| Tillstånd och rättigheter | Natalii Zetterkvist |

Samrådsredogörelse

Rejlers Sverige AB

Fålhagsleden 61

753 23 Uppsala

www.rejlers.se

| | |
|---------------------|------------------|
| Uppdragsledare: | Fredrik Nystrand |
| Samrådsredogörelse: | Fredrik Nystrand |
| Granskning: | |

Foton, illustrationer och kartor: Vattenfall Eldistribution AB, Rejlers Sverige AB

INNEHÅLL

| | | |
|-------|---|----|
| 1 | INLEDNING | 4 |
| 1.1 | Genomförda samrådsaktiviteter | 4 |
| 2 | MYNDIGHETER | 6 |
| 2.1 | Länsstyrelse och kommun | 6 |
| 2.1.1 | Länsstyrelsens synpunkter | 6 |
| 2.1.2 | Kommunernas synpunkter | 9 |
| 2.2 | Övriga myndigheter | 11 |
| 3 | enskilda särskilt berörda | 12 |
| 4 | Organisationer, föreningar och verksamhetsutövare | 42 |

BILAGOR:

Bilaga 1 – Samrådsbrev

Bilaga 2 – Samrådsunderlag

Bilaga 3 – Yttrande Länsstyrelsen Södermanlands län

Bilaga 4 – Yttrande Kommuner

Bilaga 5 Yttrande övriga myndigheter

Bilaga 6– Yttrande Enskilt berörda

Bilaga 7 – Yttrande Organisationer, föreningar och verksamheter

1 INLEDNING

Vattenfall Eldistribution AB (Sökanden) avser att ansöka om nätkoncession för linje (tillstånd) för två nya 130 kV luftledningar mellan Hedenlunda och SSAB i Flen, Katrineholm, Nyköping och Oxelösunds kommuner, i Södermanlands län.

Inom ramen för tillståndsansökan ska samråd genomföras i enlighet med 6 kap. MB vilket framgår av bestämmelsen i 2 kap. 8 a§ Ellagen. Samrådet är en del av tillståndsprocessen och föregår upprättandet av den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska biläggas ansökningshandlingarna.

Ett undersökningssamråd som även uppfyllde kraven för avgränsningssamråd genomfördes under tidsperioden 27 maj till 26 juni 2019.

Under samrådet inkom synpunkter från bland annat Oxelösunds kommun vilket ledde till att Vattenfall Eldistribution genomfört en fördjupad utredning inom kommunen. Vattenfall Eldistribution har tillsammans med SSAB och Oxelösunds kommun arbetat fram ett nytt stråk för de planerade 130 kV ledningarna genom Oxelösunds tätort.

Även mellan Kottorp (i Nyköpings kommun) och Stjärnholm (Oxelösunds kommun) har nya stråk identifierats. Ett kompletterande samråd om sträckan Kottorp-SSAB genomfördes under mars-april 2020 med Länsstyrelsen Södermanland, kommuner och fastighetsägare samt övriga statliga myndigheter och organisationer som kan tänkas bli berörda av de nya stråken.

Efter samrådet 2019, djupare studier av valt stråk och input från fastighetsägare identifierades förslag på sträckning utanför valt stråk vid sju platser. Ett kompletterande samråd om sträckning utanför valt stråk genomfördes under april-maj 2020.

Föreliggande handling utgör en redogörelse för hur det kompletterande samrådet avseende sträckning utanför valt stråk har genomförts i aktuellt fall samt vilka samrådsparter som har kontaktats. Vidare sammanfattas de yttranden som inkommit under samrådsprocessen samt Vattenfall Eldistributions svar. Samtliga yttranden som inkommit under samrådsprocessen biläggs även i sin helhet till aktuell skrivelse. I tabell 1 nedan ges även en sammanfattning av de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för projektet.

1.1 Genomförda samrådsaktiviteter

I listan i tabell 1 redovisas de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för föreliggande samrådsprocess.

Tabell 1 Lista över genomförda samrådsaktiviteter i kronologisk ordning

| Datum | Aktivitet |
|------------|---|
| 2019-04-17 | Information om undersökningssamråd skickades till Länsstyrelsen i Södermanlands län |
| 2019-05-24 | Utskick av samrådsbrev till berörda fastighetsägare och närboende. |
| 2019-05-27 | Annonsering om samråd i Eskilstuna-Kuriren och Södermanlands Nyheter. |

| | |
|------------|--|
| 2019-05-28 | Annonsering om samråd i Katrineholms-Kuriren. |
| 2019-05-28 | Utskick av samrådsunderlag till länsstyrelsen, kommuner och övriga myndigheter. |
| 2019-06-10 | Öppet hus i Vadsbro-Blacksta föreningsgård. |
| 2019-06-11 | Öppet hus i Bergshammars bygdegård. |
| 2019-06-26 | Sista dag för att lämna synpunkter i undersökningssamråd. |
| 2020-02 | Frivilliga fältbesök hos markägare (sträckan Hedenlunda-Kottorp). |
| 2020-03-15 | Utskick av samrådsbrev för kompletterande samråd sträckan Kottorp-SSAB till Länsstyrelsen Södermanland, kommuner och fastighetsägare samt övriga statliga myndigheter och organisationer som kan tänkas bli berörda av de nya stråken. |
| 2020-04-07 | Utskick av kompletterande samråd avseende sträckning utanför valt stråk till Länsstyrelsen Södermanland, kommuner och fastighetsägare. |
| 2020-04-14 | Sista dag för att lämna synpunkter i det kompletterande samrådet om sträckan Kottorp-SSAB. |
| 2020-05-07 | Sista dag för att lämna synpunkter i det kompletterande samrådet om sträckning utanför valt stråk. |

2 MYNDIGHETER

2.1 Länsstyrelse och kommun

Samrådet med myndigheter inleddes den 2020-04-07 med utskick av inbjudan till skriftligt samråd (bilaga 1) inklusive samrådsunderlag (bilaga 2) till Länsstyrelsen i Södermanlands län och Oxelösund och Nyköpings kommuner.

Samrådsunderlaget beskriver de platser där Vattenfall Eldistribution har bedömt att en mer lämplig sträckning finns utanför det valda stråket. Sträckning utanför valt stråk beskrivs och dess förutsedda miljöpåverkan samt förslag till innehåll och utformning av miljökonsekvensbeskrivning redovisas. Sista svarsdag för samrådssynpunkter var 2020-05-07.

2.1.1 Länsstyrelsens synpunkter

Skriftligt yttrande från länsstyrelsen inkom den 2020-05-20 och redovisas i helhet i bilaga 3.

Tabell 2 Sammanfattning av inkomna synpunkter från länsstyrelsen samt Vattenfall Eldistributions bemötande.

| Länsstyrelsens synpunkter | Kommentarer |
|--|---|
| <p>Länsstyrelsen i Södermanlands län hänvisar till deras tidigare yttrande för följande delar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samförläggning med annan infrastruktur • Förutsättningar för avgränsningsområdet • Behov av landskapsanalys • Tekniska förutsättningar • Riksintressen • Kartunderlag <p>Länsstyrelsen skriver att det inte tar ställning till hela sträckan Hedenlunda – Oxelösund i sitt yttrande</p> <p>Länsstyrelsen önskar lägga till från tidigare yttrande gällande alternativredovisningen att beskrivningen av markkabelförläggning bör breddas. De önskar en avvägning mot de vinster, i form av exempelvis minskade intrång i möjligheten att bedriva rationellt jord- respektive skogsbruk och hushållning med brukningsvärd jordbruksmark respektive minskad påverkan på landskapsbilden ska ges.</p> <p>De anser vidare att underlaget bör belysa om markförläggning kan vara ett alternativ på de delsträckor där motstående allmänna intressen finns.</p> <p><u>Naturmiljö</u></p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>I nuläget har samråd skett för olika etapper men i MKB:n kommer hela ledningens sträcka mellan Hedenlunda och SSAB att behandlas.</p> <p><u>Naturmiljö</u></p> <p>En naturvärdesinventering pågår och beskrivning samt bedömning av de intressen som berörs kommer att redovisas i kommande MKB.</p> <p><u>Kulturmiljö</u></p> <p>Vattenfall Eldistribution kommer att sända in underlag för beslut om arkeologisk utredning till länsstyrelsen.</p> |

Utifrån presenterat samrådsunderlag är det oklart i vilken utsträckning Länsstyrelsens yttrande ur naturmiljöperspektiv på tidigare undersökningssamråd har behandlats. Ur ett naturmiljöperspektiv kvarstår de synpunkter som lämnades då. Det gäller främst hantering och bedömning av naturvärden (arter och miljöer) samt generellt behov av landskapsanalys och beskrivning av tekniska förutsättningar och lösningar. Utmed valt stråk, kombinationen 1B-1-1D, finns fler frågor som berör hantering av naturvärden vid sidan om de här utpekade sträckningarna utanför valt stråk.

När det gäller aktuellt samrådsunderlag för delsträckan Hedenlunda - Kottorp redovisas som tidigare att naturmiljövärden "berörs", men inte vilken påverkan det handlar om i de enskilda fallen. Därmed saknas närmare underlag för Länsstyrelsen att värdera bedömningen i 5.1.2.3 att: "Förslag till sträckning utanför valt stråk bedöms medföra små till måttliga konsekvenser på naturmiljön."

De avvikelser från valt stråk som presenteras i detta underlag bygger i stort på anpassningar beroende på närhet till bostäder. I några fall leder det till att naturvärden nu berörs, vilket de inte gör i tidigare valt stråk. Till exempel i figur 13 "Förslag till sträckning utanför valt stråk vid Stora Boda" berörs nu ett utpekat ängs- och betesobjekt och i figur 14 "Förslag till sträckning utanför valt stråk, söder om Ottekil" berörs ett av Skogsstyrelsen utpekat sumpskogsobjekt, vilket det inte gjorde tidigare. En anpassning till naturmiljö handlar om en kortare passage över Kilaån väster om Stora Lida. I övrigt presenteras inget om vilka eventuella hänsyn som tagits till identifierade naturvärden.

Frågan om hur fåglar (5.1.2.1) och övriga "Skyddsvärda arter" (5.1.2.2) kommer hanteras är oklart redovisat. Det gäller både formuleringen att "Kiladalen omfattas av Natura 2000-bestämmelserna om fågeldirektivet" och vad som avses med begreppet "Skyddsvärda arter". Natura-2000-området Kilaån-Vretaån (SE0220304) är ett SCI-område som är utpekat enligt Art- och habitatdirektivet, men inte ett SPA-område som utpekas utifrån Fågeldirektivet. Arter i både Art- och habitatdirektivet och Fågeldirektivet omfattas dock av Artskyddsförordningen (2007:845) som gäller överallt, även utanför utpekade skydd och Natura-2000-områden.

Förorenade områden

En kartläggning av förorenade och potentiellt förorenade områden sker och kommer att redovisas i kommande MKB där även försiktighetsåtgärder kommer att redovisas.

Pågående markanvändning – jord- och skogsbruk

Ledningarna utformas så att det inte ska innebära något hinder att passera under faslinorna med jordbruksmaskiner.

Stolparna placeras om möjligt så att de inte utgör ett hinder i jordbruksmark.

Kulturmiljö

Enligt 5.1.3 Kulturmiljö i det kompletterande samrådet står att förslag till sträckning utanför valt stråk berör inga fornlämningar och övriga kulturmiljölämningar enligt Kulturmiljöregistret. Men det stämmer inte, vid exempelvis den nya sträckningen norr om Nävsjön berörs direkt en fornlämning i form av en stenåldersboplats (L2020:460).

Det nya stråkförslaget förändrar inte Länsstyrelsens tidigare lämnade krav på arkeologisk utredning enligt kulturmiljölagen (1988:950) för den linjesträckning som kommer att byggas och detta oavsett om det blir luftledning eller markförlagd kabel.

Förorenade områden

Länsstyrelsen anser att underlaget behöver kompletteras med kartor som visar hur de aktuella sträckningarna förhåller sig till de förorenade och potentiellt förorenade områden som finns registrerade i länsstyrelsens databas, det s.k. EBH-stödet, för att Länsstyrelsen ska kunna bedöma sträckningarnas lämplighet med hänsyn till de eventuella risker som följer med arbeten inom eller i anslutning till förorenade områden.

Pågående markanvändning – jord- och skogsbruk

Jord- och skogsbruk är enligt 3 kapitlet 4§ miljöbalken av nationell betydelse.

Länsstyrelsen konstaterar att det i handlingarna saknas underlag för att bedöma i vilken mån

möjligheten att bedriva rationellt jord- respektive skogsbruk och hushållning med

brukningsvärd jordbruksmark påverkas av olika sträcknings- och utformningsalternativ, som jämförelser mellan en ny sträckning och samförläggning med befintlig infrastruktur respektive jämförelser mellan luftledning och markkabel.

2.1.2 Kommunernas synpunkter

Skriftligt yttrande från Katrineholms kommun inkom 2020-05-06 och redovisas i helhet i bilaga 4.

Skriftligt yttrande från Nyköpings kommun inkom 2020-05-05 och redovisas i helhet i bilaga 4.

Tabell 3 Sammanfattning av inkomna synpunkter från kommunerna samt Vattenfall Eldistributions bemötande.

| Kommunernas synpunkter | Kommentarer |
|---|--|
| <p>Katrineholms kommun</p> <p>Katrineholms kommun har tidigare inkommit med samrådsyttrande 2019-11-06 angående anläggning av ny 130 kV kraftledning mellan Hedenlunda i Flens kommun och SSAB i Oxelösunds kommun utgår ifrån samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB och Rejlers Sverige AB från 2019-05-27.</p> <p>Katrineholms kommun meddelar att de generellt ej är emot att kraftledningsnätet i Södermanlands län byggs ut för att säkerhetsställa framtida leveranser inom hela länet.</p> <p>I det kompletterande samrådsunderlaget är 7 nya delsträckor redovisade. Sträckningen på de nya delsträckorna ligger utanför tidigare sträckningar.</p> <p>Katrineholms kommun ser positiv på de nya delsträckorna, då de ligger längre från bebyggelse, vilket också bedöms positivt för landskapsbilden.</p> <p>Katrineholms kommun förordar fortsattvis att framtida nydragningar av 130 kV kraftledningar sker genom markförläggning där det är möjligt. I kompletterande samrådsunderlag framför Vattenfall Eldistribution AB skäl till varför en markförläggning medför större risker än trädsäkrad luftledning. Detta kommenteras av kommunen, se bilagt yttrande.</p> <p>Katrineholms kommun medger luftledning med breda ledningsgator endast i undantagsfall. I de fall som luftledning skulle kunna bli aktuellt bör ledningshöjden hållas så låg som möjlig för att sammanfalla med landskapsbilden. Ledningsstolpar med höjder över 25 meter endast i enstaka fall. Förläggningen bör även ske utefter befintliga ledningstråk, liksom övrig infrastruktur i området t.ex. längs med befintliga vägstråk etc. Detta för att minska</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.</p> <p>I det fortsatta arbetet kommer en landskapsanalys att genomföras. Resultat redovisas i kommande MKB.</p> <p>Stolparnas höjd och utformning anpassas om det är möjligt vid känsliga passager.</p> <p>Vid identifiering av stråket har strävan varit att följa befintlig infrastruktur så långt det är möjligt, och då främst befintliga kraftledningsstråk.</p> <p>En naturvärdesinventering av berörd sträckning pågår och kommer att redovisas i kommande MKB.</p> |

| | |
|---|--|
| <p>driftstörningar, underhållskostnader och intrångseffekter i naturmiljön.</p> <p>Katrineholms kommun förordar sträckningar där de utpekade naturområdena i underlaget berörs i så liten utsträckning som möjligt.</p> | |
| <p>Nyköpings kommun</p> | |
| <p>Nyköpings kommun meddelar att de har yttrat sig tidigare, 2019-07-05 och 2020-04-27.</p> <p>Kommunen ställer sig positiv till SSAB:s omställning till en ljusbågsugn.</p> <p>Kommunen anser vidare att de planerade förändringar av ledningsgatan vid val av luftledning riskerar att innebära betydande miljöpåverkan och då framförallt gällande landskapsbild, areella näringar, kulturmiljö och naturmiljö.</p> <p>Nyköpings kommun uppger att de inte involverats i processen.</p> <p>Kommunen anser att det förslag till sträckning utanför stråk i princip innebär en förbättring jämfört med tidigare förslag till stråk.</p> <p>Kommunen anser att passagen av Kiladalen är känslig och att markförläggning bör utredas för denna del. En landskapsanalys för att kunna bedöm en luftledningspåverkan bör också utföras för denna del.</p> <p>Kommunen önskar en sträckning mellan Spatorpsstugan och Bergalund för att inte påverka de gårdar samt nyckelbiotoper som ligger öster om Bålsjön.</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>Vattenfall Eldistribution kommer att skicka en begäran till länsstyrelsen om att de ska fatta beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om så är fallet kommer en stor MKB att upprättas (specifik miljöbedömning). Vattenfall Eldistribution anser sig ha uppfyllt kraven för samråd enligt 6 kap miljöbalken. I en tillståndsprocess kommunicerar Vattenfall Eldistribution genom öppnahan, informationsmöten, telefon, e-post och skriftliga yttranden.</p> <p>Vattenfall Eldistribution har även varit i kontakt med flertalet tjänstemän i Nyköpingskommun för att svara på frågor löpande under projektets gång.</p> <p>Kommunen har lämnat yttrande i tidigare samråd.</p> <p>I det fortsatta arbetet kommer en landskapsanalys att</p> |

genomförs. Resultat redovisas i kommande MKB.

Stolparnas höjd och utformning anpassas om det är möjligt vid känsliga passager.

2.2 Övriga myndigheter

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag har även sänts till övriga myndigheter som kan tänkas beröras av verksamheten.

Myndigheter som inbjudits till samråd samt inkomna synpunkter framgår i tabell 4 och i sin helhet i bilaga 5.

Tabell 4 Sammanfattning av inkomna synpunkter från kommunen samt Vattenfall Eldistributions bemötande.

| Myndighet | Synpunkter | Kommentarer |
|---------------------|--|---|
| Trafikverket | <p>Trafikverket meddelar att tidigare har lämnat ett yttrande gällande alternativa stråk.</p> <p>Trafikverket meddelar att det stråk som Vattenfall Eldistribution AB har valt att gå vidare med överensstämmer med de alternativ som Trafikverket förordade i sitt tidigare yttrande.</p> <p>Den nu aktuella remissen avser mindre justeringar av de valda stråken.</p> <p>Trafikverket och Vattenfall Eldistribution har pågående kontakt angående kraftledningarnas korsning av Ostlänken. Trafikverket ser inte att de förändringar som rubricerat remissunderlag visar, innebär någon förändring med avseende på påverkan på Ostlänken. Trafikverket förutsätter givetvis att Vattenfall Eldistribution har fortsatt dialog med projekt Ostlänken i det fortsatta arbetet med projekteringen av planerade kraftledningar.</p> <p>I övrigt hänvisar Trafikverket till det tidigare yttrandet i ärende.</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>Vattenfall Eldistribution för en fortsatt dialog med Trafikverket om korsning av Ostlänken</p> |

3 ENSKILDA SÄRSKILT BERÖRDA

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag skickades per brev 2020-04-07 till ägare av de fastigheter som berörs av föreslagen sträckning utanför valt stråk. Sista svarsdag för samrådssynpunkter var 2020-05-07. Inkomna yttranden återfinns i sin helhet i bilaga 6.

Tabell 5. Sammanfattning av inkomna synpunkter samt Vattenfall Eldistributions bemötande.

| Skrivelse nr i Bilaga 6 | Fastighet | Synpunkter | Kommentarer |
|-------------------------|-----------------------------------|---|---|
| 1. | Flen Alen 1:1 Flen Nykvarn 1:2 | <p>Som markägare till Alen 1:1 och Nykvarn 1:2 där SSAB har för avsikt att göra anspråk på för att dra en kraftledning till sin anläggning i Oxelösund, vill härmed meddela att jag inte kommer att avyttra någon mark och/eller godkänna något som helst intrång och byggnation av kraftledning på ovan nämnda marker av SSAB, Vattenfall eller annan aktör för planerat kraftledningsbygge.</p> <p>Vid möte den 30 januari 2020 med Vattenfall, Rejlers samt representant från LRF informerade jag tydligt att jag inte kommer att avstå någon mark till Vattenfall eller någon annan intressent för byggnation av kraftledning ovan eller under jord till sin verksamhet.</p> <p>Processen av kraftledningsbygget och dragningen över enskild mark är kraftigt ifrågasatt då enskilda företag inom den gröna näringen ska avstå och upplåta brukningsbar jord. Detta medför ekonomiska förluster för den enskilde näringsidkaren och en stor påverkan på miljö i området</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB. Hänsyn till värdefull mark kommer att tas där så är möjligt. Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.</p> <p>Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på</p> |

| | | |
|--|---|---|
| | <p>där dragningen är planerad att genomföras.</p> <p>Den karta som är skickad 7 april 2020 till sakägare och inritad med blå markering, där planerad dragning av kraftledning visar på anspråk av ett område som av Länsstyrelsen betecknas som mark med särskilda värden. På anvisat område får man bland annat inte utföra åtgärder som kan skada natur och kulturvärden på skiften samt skada värdefulla landskapselement. Här är jag som markägare ålagd att vårda marken enligt de direktiv EU förespråkar.</p> <p>Vid ett eventuellt intrång på min mark påverkas min verksamhet genom bidragsförluster under överskådlig framtid. Detta gäller både hag/betesmark samt odlingsbara områden. De ekonomiska förluster som uppstår i och med en kraftledningsdragning är omfattande för verksamheten och en kraftig värdeminskning på fastigheten. De ersättningar som erbjuds enligt praxis för intrång på min mark är långt ifrån de faktiska ekonomiska förluster och den värdeminskningen på fastigheten som uppstår.</p> <p>Med anledning av mitt ovan tydliggörande inför den planerade dragningen kommer jag att gå vidare till fortsatt överklagande om så blir nödvändigt.</p> | <p>marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.</p> <p>Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution överens med markägaren om hur träden ska hanteras.</p> <p>Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.</p> <p>Grundprincipen är att den som berörs ska ha samma ekonomiska förutsättningar efter att ledningen byggts som innan.</p> |
|--|---|---|

| | | | |
|----|---|--|--|
| 2. | Flen Broby 1:5, mfl. | <p>Fastighetsägaren motsätter sig helt till det nya förslaget om kraftledningens dragning.</p> <p>P.g.a. ännu sämre för Broby Säteris del då förslaget är att den flyttas från Åndebol till en mer känslig del på Broby Säteri som drabbar mer fastigheter och boningshus, samt åker- och skogsmark.</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter. Den föreslagna sträckningen utanför valt stråk bedöms påverka färre bostäder än en sträckning inom valt stråk på dessa sträckor.</p> <p>Ledningarna utformas så att det inte ska innebära något hinder att passera under faslinorna med jordbruksmaskiner.</p> <p>Stolparna placeras om möjligt så att de inte utgör ett hinder i jordbruksmark.</p> |
| 3. | <p>Nyköping Bergtorpsgården 2:1</p> <p>Nyköping Bergtorpsgården 2:5</p> | <p>Intrånget kommer att minska åker- skogs- samt betesarealen på fastigheterna Bergtorpsgården 2:1 samt ständigt ligga i blickfånget från bostadshus och trädgård. Då fastighetens areal bara är 49 ha kommer den tänkta ledningsgatan att uppta en betydande del av fastighetens totala areal samt löpa utmed hela dess norra gräns och klyva med grannfastigheters naturligt sammanhängande odlings- och jaktmarker mitt itu. Betesmarken för nötkreatur för köttproduktion samt hästar kommer att begränsas avsevärt och snart förbuskas och på sikt växa igen helt. Detta innebär en avsevärd värdeminskning med påverkan på taxeringsvärdet och arrendet samt är ödesdigert för den öppna landskapsbilden samt produktion av skog och jordbruk. Även jakten och möjligheten att hålla undan skadedjur som vildsvin påverkas starkt.</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>Ledningarna utformas så att det inte ska innebära något hinder att passera under faslinorna med jordbruksmaskiner.</p> <p>Stolparna placeras om möjligt så att de inte utgör ett hinder i jordbruksmark.</p> <p>Det är möjligt att bedriva jakt samt ha betande boskap i en ledningsgata .</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa</p> |

Under sommaren 2020 kommer en avverkningsyta som ligger inom den nya tänkta sträckningen att återplanteras med tall. Dessa plantor kommer att behöva tas bort om en kraftledning ska gå fram där. Rent slöseri med resurser!

Regelbundet kommer havsörn och söker föda i åker och skog. Varje år häckar tranpar på våra gårdar. Risken är hög att de flyger in i ledningarna och skadas. Dragningen ligger precis där de står dagligen.

Fastighetsägaren upplyser om att deras område i Kiladalen vid Bålsjön är ett mycket populärt och omtyckt strövområde inte bara av de som bor här runt Bålsjön utan även kringboende i Kila, Jönåker och Ålberga. Man rastar hunden, promenerar med stavar, rullar barnvagn, plockar bär och svamp, cyklar, rider, åker skidor på vintern. Att ständigt behöva passera nedhängande kablar och höga stolpar som dominerar landskapsbilden samt dessutom riskera att få elstötar när man är ute i det fria rimmar illa med värnandet om den sörmländska naturen. Kraftledningens negativa inverkan på landskapsbilden måste kraftigt begränsas.

I projektet "Rädda" Bålsjön" har Länsstyrelsen beviljat 500.000 kr till Bålsjöns Vattenvårdsförening inom ramen för Nyköpingsåarnas Vattenvårdsförbund till

lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.

Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.

Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution överens med markägaren om hur träden ska hanteras.

Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.

Grundprincipen är att den som berörs ska ha samma ekonomiska förutsättningar efter att ledningen byggts som innan.

I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande

förbättring av vattenkvalitén i Bålsjön och förhindra att sjön växer igen. Det innebär ett stort arbete för oss fastighetsägare som själva får genomföra det praktiska jobbet med vassklippning och utsättning av skornhalsöar som ska rena vattnet på naturlig väg. I slutändan kommer en bättre vattenkvalitet att göra Bålsjön till en attraktiv fritids-, bad- och fiskesjö med ett rikt naturliv. Detta medger större möjligheter till grön turismnäring i området.

Fastighetsägaren anser att de planer som finns att i framtiden, som en pensionsförsäkring, kunna hyra ut befintliga torp och stugor samt möjligheten att stycka av tomter för nybyggnation av fritids- och permanentboende i detta natursköna område grusas ordentligt. Ingen vill semestra med en hälsovådlig kraftledning utanför sitt fönster! Närheten till bostadshus medför påverkan av elektromagnetisk strålning samt störande ljud genom koronarladdningar. Tystnaden och lugnet är en stor anledning till att vi valde att flytta hit för 20 år sedan.

Vår gård Bergtorpsgården finns med på kartor från 1600-talet, mangårdsbyggnaden härstammar från 1700-talet. Vi har torp från 1500- och 1700-talet, fler byggnader från 1600-talet. Här har människor i många generationer verkat och brukat markerna. Att för all framtid förstöra det kulturella arvet med

MKB. I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.

Kraftledningarna konstrueras enligt gällande elsäkerhetsföreskrifter.

Vattenfall Eldistribution följer försiktighetsprincipen och hänsyn tas till magnetfält vid bostadshus då den slutliga ledningssträckningen planeras.

I kommande MKB kommer Vattenfall Eldistribution att redogöra vilka magnetfältsnivåer som ledningen förväntas medföra till närliggande bostadshus. I kommande MKB finns en beskrivning av hur ledningarna uppfyller miljöbalkens hänsynsregler.

att dra en gigantisk kraftledning tvärsigenom bygden är inte vad man vill lämna efter sig till kommande generationer.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren

med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken. Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. Se: Studerade och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att

bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för urlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas

negativt av luftledningarna vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksåligt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget att

luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter vilket drabbar vår fastighet Bergtorpsgården 2:1 och 2:5 då dragningen enligt kartor ska placeras nära bostadshus.

Förordar kabel

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrade

brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka.

Vattenfall ska inte enbart beakta

investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag)
- Ledningens påverkan på landskapet/bruksnedsättning/byggnationshinder
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras. Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör

| | | | |
|----|------------------------------------|---|---|
| | | <p>väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.</p> <p>Vi anser det viktigt att SSAB blir fossilfritt i framtiden men inte på fastighetsägarnas bekostnad! Därför vill vi se en markförlagd kabel så att den värdefulla jordbruksmarken kan användas till att producera ett svenskt och hållbart livsmedel och att skogsbruket ska vara aktivt och starkt.</p> | |
| 4. | Nyköping Bergtorpsgården 2:3 | <p>Som fastighetsägare till Kila Bergtorpsgården 2:3, grannar med Kila Bergtorpsgården I: I och Kila Apaltorp I: 1, över vars marker kraftledningsgatan är planerad att dra fram, vill vi härmed framföra våra synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund.</p> <p>Sen 30 år tillbaka har vårt andningshål varit på vårt tandställe Bergtorp. Vi tillbringar all vår lediga tid här, året om.</p> <p>Hur kan man, år 2020, komma på iden att smälla upp enorma luftburna kraftledningsgator och FÖRSTÖRA och FÖRFULA det unika Sörmländska landskapet.</p> <p>Störa ett rikt djurliv, framför allt havsörnen som vi ofta ser segla över området i jakt på sin föda. Det häckar årligen ett antal tranpar precis där kraftledningsgatan är planerad</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.</p> <p>Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de</p> |

att gå. Risken är stor att ett antal av dessa stora fåglar kommer att få sätta livet till.

När vi köpte vårt landställe talades det om att Stockholms universitet kom hit för att kartlägga den unika växtfaunan som finns i en hage där den nu planerad kraftledningen skall dra fram.

I en tid då Sverige ska bli mer självförsörjande på spännmål planerar ni att ta värdefull mark i anspråk för småjordbrukare som är beroende av sin skogs- och jordbruksmark för sitt leverbröd. Enorma, luftburna kraftledningsgator sänker markägarnas fastighetsvärde vilket de aldrig blir kompenserade för.

Varför låta ledningen mellan Hedenlunda och Oxelösund gå sydväst om Yngaren och inte nordöst, den sträckan är kortare.

Var den än planeras gå, även om det är ett dyrare alternativ, bör kabeln GRÄVAS NED för att i möjligaste mån minska de negativa konsekvenser för miljön och för att inte förfular och låta kraftledningen dominera landskapsbilden. Luftkabel bör endast läggas i anslutning där miljön redan är förstörd, dvs parallellt med större vägar och järnvägen.

Det är positivt att SSAB vill komma ifrån det fossila bränslet men inte på bekostnad av miljön och kortsiktiga besparingar.

rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.

Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution överens med markägaren om hur träden ska hanteras.

Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.

Grundprincipen är att den som berörs ska ha samma ekonomiska förutsättningar efter att ledningen byggts som innan.

Alternativa sträckor har studerats i projektet och en sträckning öster om Yngaren var ett av alternativen. Detta alternativ bedömdes som ej genomförbart. En alternativredovisning kommer att redovisas i kommande MKB.

I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB. I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.

| | | | |
|-----------|-------------------------------------|--|---|
| <p>5.</p> | <p>Nyköping Björkholmen 1:1</p> | <p>Fastighetsägarna har vi tagit del av inbjudan till kompletterande samråd från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter. Vi har även delgett berörda fastigheter utifrån den tänkta sträckningen enligt brevet.</p> <p>Konsekvenser för fastigheten Björkholmen 1:1</p> <p><u>Skog:</u> Fastigheten berörs i första hand av att (40-60 meters ledningsgata) dras igenom min skog. Beräknar att ca 20-30% av skogen försvinner. Har idag en skogsplan som ju kraftigt måste reduceras om Vattenfalls förslag går igenom. Ett stort inkomstbortfall för gården!</p> <p><u>Miljö:</u> Att naturen och djurens fauna i skogen kommer att påverkas är ställt utom allt rimligt tvivel.</p> <p><u>Jakt:</u> Jag arrenderar ut skogen för jakt. Om så mycket av skogen försvinner blir givetvist arrendet mindre. Ett stort inkomstbortfall för gården!</p> <p>Fastigheten Björkholmen 1:1: Att taxerings och marknadsvärdet för fastigheten i sin helhet kommer att minskas radikalt. Är ju uppenbart med Vattenfalls förslag.</p> <p><u>Luftledningar:</u> Är enligt vårt sätt att se det ett förlegat alternativ som förstör natur och djurliv. Borde inte</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering att genomföras och beskrivning samt bedömning av de intressen som berörs kommer att redovisas i kommande MKB.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.</p> <p>Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.</p> <p>Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog</p> |
|-----------|-------------------------------------|--|---|

| | | |
|--------------------------------------|---|--|
| | <p>Vattenfall ha kommit längre i sitt planerande inför framtiden? Alla pratar om miljön, men inte Vattenfall. Kostnadskalkyler får inte gå före människans, djurens och naturens välbefinnande. Helst vill vi att inga ledningar dras alls igenom Kiladalen. Om däremot Vattenfalls förslag går igenom, vill vi att ledningarna grävs ner.</p> <p>Krav</p> <p>Markkabel förläggs på 1 meters djup (10-15 meters ledningsgata) på hela sträckan, om som sagts vattenfalls förslag går igenom. Jag vill att gården ska leva vidare generation efter generation. inkomstbortfall och värdeminskningar går det inte lättare. Med hopp om att sunt förnuft och nytänkande går före kostnadskalkyler.</p> | <p>behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution överens med markägaren om hur träden ska hanteras.</p> <p>Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.</p> <p>Grundprincipen är att den som berörs ska ha samma ekonomiska förutsättningar efter att ledningen byggts som innan.</p> <p>I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.</p> |
| <p>6. Nyköping Kila-Apaltorp 1:1</p> | <p>Utifrån den karta vi tagit del av kommer intrånget minska fastigheten Kila Apaltorp 1:1s åkerareal samt hamna i blickfånget för kringliggande liggande bostadshus och fastigheter. Med tanke på fastighetens storlek (110ha) kommer arealen (40-45m ledningsgata) som tas i anspråk bli betydande för fastighetens totala areal vilket påverkar, framför allt, taxeringsvärdet, landskapsbilden samt produktion av skog och jordbruk.</p> <p>Vi har planer på att i framtiden utveckla gården och på fastigheten bygga flera byggnader så som bostadshus, ny lagård, stall samt verkstad. Vi</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>Generellt går det att ha ett stängsel i en kraftlednings närhet. Kraftledningens elektriska och magnetiska fält kan ladda upp stängsel och göra det strömförande. Vattenfall Eldistribution kommer att ha en dialog med markägare som har stängsel som riskerar att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ligga närmare än 20 meter från kraftledningen • är mer än 50 meter långt och går parallellt med |

vill vidare kunna använda marken för framtida hagar med elstängsel. Dessa planer sätter käppar i hjulen för våra expansionsintentioner då elstängsel ej får löpa under en luftburen dragning.

Vidare visar de kartor vi tagit del av att dragningen ligger snett framför vår huvudbyggnad. Detta medför påverkan av elektromagnetisk strålning samt störande ljud genom koronaurldningar. I dag är tystnaden total vilket vi medvetet valt då vi köpte fastigheten.

Årligen återkommer havsörn, speciellt vintertid, som söker föda i åker och skog. Tranpar har vi flera på fastigheten som häckar årligen. Det finns högrisk att dessa flyger in i ledningarna och skadas. Dragningen ligger precis där de står dagligen.

Även markkabel som förläggs på 1m djup kräver också den 10-15m "ledningsgata" vilket gör att vi förordar en helt annan sträckning eller utbyggnad av befintliga dragningar på annan plats.

Höga stolpar ovan mark kommer dominera landskapsbilden totalt och den rekreation en orörd natur, en vacker landskapsbild genom vårt köksfönster, kommer för alltid vara krossad och vara förstörd.

Den arrendator som nu arrenderar åkermarken kommer att ha stora problem att bruka området då jordbruksmaskinerna

ledningen inom ett avstånd på 50 meter från ledningen.

Detta för att bestämma lämplig åtgärd för aktuellt stängsel.

Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.

Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.

Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.

Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution

är av senaste modell dvs stora och höga och effektiva. Hur ska dessa ta sig runt stolpar mitt i åkern? Vi förlorar värdet i arrendet samt arrendatorn förlorar viktig åker i sitt jordbrukskretslopp. I dessa tider när vi ska värna självförsörjning inom landet är varje brukbar åkerplätt av värde. Sveriges inhemska livsmedelsförsörjningen minskar då åkermark försvinner.

Vi har valt att bo där vi gör för att slippa dylikt intrång. Vi vill njuta av denna del av Ålberga utan en ful, osmaklig, luftburen elledning som man ser varje gång man går ut i sin trädgård eller ger sig i väg på cykel/ eller jogging tur. Vi hoppas verkligen på en utökad miljöprövning och att Länsstyrelsen förstår vilken skada en luftburen dragning innebär för djur, människor och natur runtomkring.

överens med markägaren om hur träden ska hanteras.

Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.

Grundprincipen är att den som berörs ska ha samma ekonomiska förutsättningar efter att ledningen byggts som innan.

Kraftledningarna konstrueras enligt gällande elsäkerhetsföreskrifter.

Vattenfall Eldistribution följer försiktighetsprincipen och hänsyn tas till magnetfält vid bostadshus då den slutliga ledningssträckningen planeras.

I kommande MKB kommer Vattenfall Eldistribution att redogöra vilka magnetfältsnivåer som ledningen förväntas medföra till närliggande bostadshus.

I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.

I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB.

Ledningarna utformas så att det inte ska innebära något hinder att passera under

| | | |
|----|--------------------------------|---|
| | | <p>faslinorna med jordbruksmaskiner.</p> <p>Stolparna placeras om möjligt så att de inte utgör ett hinder i jordbruksmark.</p> <p>I kommande MKB finns en beskrivning av hur ledningarna uppfyller miljöbalkens hänsynsregler.</p> |
| 7. | Nyköping Kila-Nytorp 2:1 (2:2) | <p>Som fastighetsägare i området är jag innerligt trött och besvrad på den höga belastningen som infrastrukturskorridoren från Nyköping ner mot Kolmården och vidare in i Östergötland utgör. Vi markägare belastas av gamla E:4, nya E:4, stambanan, planerad höghastighetsjärnväg, befintlig kraftledning och nu en föreslagen stor 130 kV kraftledning. Det är den första delen i mitt svar. Jag vill inte ha någon ny kraftledning på min mark som innebär ytterligare belastning i området.</p> <p>Om en kraftledning trots detta kommer till stånd är min övergripande synpunkt är att den ska grävas ner och att en luftburen kraftledning ur min synpunkt är helt oacceptabel. Det blir en stor påverkan på landskapsbilden, inte minst i Kiladalen som är klassat som ett riksintresse för kulturmiljövård samt ett Natura 2000-område längs Kilaåns sträckning.</p> <p>Den sträckning som i det föreliggande förslaget är förordad är bättre än tidigare förslaget stråk då påverkan på</p> |

| | | | |
|----|-------------------------|---|--|
| | | min fastighet, Kila-Nytorp 2:1, blir mindre. | |
| 8. | Nyköping Stora Lida 3:8 | <p>Som fastighetsägare i området är jag innerligt trött och besvärad på den höga belastningen som infrastrukturskorridoren från Nyköping ner mot Kolmården och vidare in i Östergötland utgör. Vi markägare belastas av gamla E:4, nya E:4, stambanan, planerad höghastighetsjärnväg, befintlig kraftledning och nu en föreslagen stor 130 kV kraftledning. Det är den första delen i mitt svar. Jag vill inte ha någon ny kraftledning på min mark som innebär ytterligare belastning i området.</p> <p>Om en kraftledning trots detta kommer till stånd är min övergripande synpunkt är att den ska grävas ner och att en luftburen kraftledning ur min synpunkt är helt oacceptabel. Det blir en stor påverkan på landskapsbilden, inte minst i Kiladalen som är klassat som ett riksintresse för kulturmiljövård samt ett Natura 2000-område längs Kilaåns sträckning.</p> <p>Den sträckning som i det föreliggande förslaget är förordad är bättre än tidigare förslaget stråk då påverkan på min fastighet, Stora Lida 3:8 blir mindre.</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB.</p> <p>I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.</p> |
| 9. | Nyköping Sörbytorp 1:5 | Fastighetsägarna framför sina synpunkter i sitt yttrande: | Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter. |

Vi har även delgett berörda fastigheter utifrån den tänkta sträckningen enligt brevet.

Skog:

Vi berörs i första hand av att (40-60 meters ledningsgata) dras igenom vår skog. Gården består av ca 40 hektar skog och mark varav 20 hektar är skog. Hur många hektar skog som försvinner kan inte Vattenfall uppge idag. En skogsplan tillsammans med Mellanskog har vi haft i många år. Om det försvinner ca 3-4 hektar av skogen är risken att Mellanskog tycker att vi är för små och bryter samarbetet med oss. Intäkterna från skogen är den i särklass största inkomsten för gården. Utan den går gården inte runt och vi riskerar att behöva sälja vårt familjeärv.

Miljö:

Att naturen och djurens fauna i skogen kommer att påverkas är ställt utom allt rimligt tvivel.

Jakt:

Vi har planer att arrendera ut skogen för jakt. Redan nu är 20 hektar skog relativt litet, med minskningen blir det svårt att få tag på en arrendator. Ännu ett inkomstbortfall!

Fastigheten sörbytorp 1:5:

Att taxerings och marknadsvärdet för fastigheten i sin helhet kommer att minskas

I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB.

Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.

Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.

Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.

Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution

| | | | |
|-----|----------------------------------|--|--|
| | | <p>radikalt är ju uppenbart med Vattenfalls förslag.</p> <p><u>Luftledning:</u></p> <p>Är enligt vårt sätt att se det ett förlegat alternativ som förstör natur och djurliv. Borde inte Vattenfall ha kommit längre i sitt planerande inför framtiden? Alla pratar om miljön, men inte Vattenfall. Kostnadskalkyler får inte gå före människans, djurens och naturens välbefinnande. Helst vill vi att inga ledningar dras alls igenom Kiladalen. Om däremot Vattenfalls förslag går igenom, vill vi att ledningarna grävs ner.</p> <p>Krav</p> <p>Markkabel förläggs på 1 meters djup (10-15 meters ledningsgata) på hela sträckan, om som sagts vattenfalls förslag går igenom. Vi är många på Sörbytorp 1:5 som vill att gården ska leva vidare generation efter generation. inkomstbortfall och värdeminskningar gör det inte lättare anser ett flertal närboende.</p> <p>Med hopp om att sunt förnuft och nytänkande går före kostnadskalkyler.</p> | <p>överens med markägaren om hur träden ska hanteras.</p> <p>Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.</p> <p>I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.</p> |
| 10. | Nyköping Ålberga Gård 3:32 | <p>Fastighetsägarna delar in sina synpunkter i 3 delar.</p> <p>1 Vattenfall gällande detta projekt</p> <p>2 Vattenfall förfarande gällande vår fastighet Ålberga gård 3:32</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p><u>1 Vattenfall gällande detta projekt</u></p> <p>Vattenfall Eldistribution har haft ett flertal samråd och i samband med de tagit in</p> |

3 Påverkan på vår fastighet
Ålberga gård 3:32

Fastighetsägarna har bilagt
LRFs text rörande denna
luftledning.

1 Vattenfall gällande detta projekt

Vattenfall har inte lyssnat på
sakägare och inte tagit till sig
den kritik som framförts.
Vattenfall följer inte miljöbalken
gällande att välja bästa möjliga
teknik.

I och med att Vattenfall har blivit
kontrakterad av SSAB att
genomföra detta projekt har
projektet låsts fast sig vid den
tekniska kompetens Vattenfall
besitter.

Vidare har man låst fast sig vid
de rättigheter en enskild aktör
har, i detta fall Vattenfall.
Svenska Kraftnät har ansvar för
samhällsnyttiga
eldistributionsnätet och detta ska
enligt vår uppfattning klassas
som en samhällsviktig dragning.

Det är då viktigt att inte låta en
enskild aktör söka sin
ekonomiska vinning i en gråzon
av rättigheter till
distributionsnätet. Vattenfall visar
inte att det är nödvändigt med
luftburen ledning. De visar heller
inte att det är tekniskt omöjligt
med en markförlagd kabel. De
visar enbart att det är
”komplicerat” med kabel.

Vattenfall förlorar viktig tid åt
SSAB då man istället skulle
kunna projektera för en alternativ

synpunkter. Anpassningar har
skett där det varit möjligt och
synpunkter tas i beaktande
vid planering av den slutliga
sträckningen.

Vattenfall Eldistribution har
fått in en förfrågan om
anslutning från SSAB.
Vattenfall Eldistribution har
anslutningsplikt enligt Ellag
(1997:857) vilket innebär att
Vattenfall Eldistribution
ansluter de kunder som så
begär. I kommande MKB ges
en beskrivning av det
teknikval som Vattenfall
Eldistribution gjort..

Vattenfall Eldistribution har
fått in en förfrågan om
anslutning från SSAB.
Vattenfall Eldistribution har
anslutningsplikt enligt Ellag
(1997:857) vilket innebär att
Vattenfall Eldistribution
ansluter de kunder som så
begär.

Frågor som rör SSAB
hänvisas till SSAB.

Ett alternativ med sjökabel
genom Bråviken bedöms få
allt för stora konsekvenser för
miljön. Sjøkabel är dessutom
svårt att anlägga och
underhålla. I kommande MKB
redovisas påverkan från
markkabel, sjökabel
respektive luftledning.

2 Vattenfalls förfarande gällande vår fastighet Ålberga gård 3:32

försörjning av el utan att offra Sörmländsk natur med en gammal teknik.

SSAB och Vattenfall vill på rekordfart genomföra projektet HYBRIT.

Det bör tydligt framgå att Sörmlands natur och Gröna näringar får betala priset.

Luftledningen kommer finnas i all framtid. Att SSAB varit först med att producera fossilfritt stål har ett högt pris

SSAB har i alla år varit befriad från koldioxidskatt(bla SVT nyheter 29/9 -19) samt varit befriad att köpa utsläppsrätter från EU fram tills 2019 då de fick köpa en mindre del. Varför ska de nu få lov att tära på vår miljö och Sörmlands natur?

Nu vill de med hjälp av Corona-epidemin finna argumentation (se DN 24/4-20) för att påskynda detta projekt i Sverige. Det finns flera bättre lämpade och mer genomtänkta projekt för att få hjulen att snurra i Sverige - tex snabbjärnvägen.

Tidsaspekten är av stor vikt för SSAB men varje dag förloras viktig tid om man inte gör rätt från början. Om inte Vattenfall kan tekniken med markkabel eller om de inte äger rätt att förlägga dragningen i Bråviken så finns andra som behärskar den tekniken att gräva ner eller eventuellt har rätt till eldragning i Bråviken eller dylikt. Sörmland med sin unika natur och närhet

Vattenfall Eldistribution har varit i kontakt med fastighetsägaren och erbjudit sig att träffas på plats.

Den föreslagna sträckningen över fastigheten omfattar ca 5,7 km.

3. Påverkan på vår fastighet Ålberga gård 3:32

I kommande MKB behandlas sträckan Hedenlunda- SSAB som en helhet.

En översiktskarta kommer även att publiceras på projektets hemsida.

I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB.

Inga stolpar placeras inom N2000-området och ledningen kommer inte att beröra de värden som finns i N2000-området.

Naturreservatet Vretaån är lokaliserat ca 2,5 km väster om den föreslagna sträckning.

Den föreslagna sträckningen utanför valt stråk har lokaliserats längre västerut där Kiladalen är smalare. Anledningen till detta har bl.a. varit dels att denna sträckning inte kräver att någon stolpe placeras i Kiladalen och dess odlingsmark, dels att den

till storstäder ska se till sitt bästa och till sitt bästa för miljön och för kommande generationer.

2 Vattenfalls förfarande gällande vår fastighet Ålberga gård 3:32

Vattenfall Eldistribution har inte någongång under denna tid maj 2019-maj 2020 varit ute på vår fastighet. Detta trots att vi i samband med samrådsmötet i Nyköping 2019 personligen bett dom komma ut. Man har förlagt ca 8 km luftkabel tvärsigenom vår fastighets mest orörda delar och viker enligt det nu gällande samrådet riktning och på så sätt fördubblar dragningen över vår mark.

Det nya förslaget tangerar en fågelsjö och en badsjö samt förfular utsikten från gårdscentrum (se fig i bilagt yttrande) Det kan även sägas förläggas närmare en större del av natura 2000-områden - detta utan att ha varit i kontakt med oss och utan att ha lyssnat på oss sakägare.

3. Påverkan på vår fastighet Ålberga gård 3:32

Det finns ingen karta från Vattenfall som visar hela bilden av dragningen på vår fastighet.

Fastighetsägaren ser ingen möjlighet att enbart yttra sig om enbart den nya dragningen utan yttrar sig om helheten.

Den nu föreslagna ändringen (blålinje) är enligt vattenfall D. mer lämpad avseende boende och passagen över Kilaån. Detta

föreslagna sträckningen inte berör några bostadshus.

Förslag på stäckning utanför valt stråk berör jordbruksmark på aktuell fastighet öster om Lövdalen samt där passage sker över Kiladalen. I norra delen planeras sträckningen så att så liten påverkan på åkermarken som möjligt sker. På sträckan över Kiladalen utformas ledningen så att inga stolpar placeras i jordbruksmark.

Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.

Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.

Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.

argument håller inte – det finns många fastigheter och gårdscentrum som berörs och passagen över Kilaån och dess Natura 2000 är precis lika påtaglig om inte mer påtaglig på detta sätt än den ursprungliga planen. Dessutom tangeras en populär badsjö och en våtmark tillika fågelsjö av förslaget.

Dessa kommer helt att domineras av denna dragning. Hur kan man då påstå att det är ett bättre förslag?

Förslaget är förkastligt och står inte i proportion till vad vi ska tänkas tåla i intrång – närmare en mil luftledning tvärs igenom återigen - vår marks mest orörda natur.

En kraftledning är precis lika förfulande för de boende om den går genom skogen, eller på öppen yta - att hävda att luftledningen inte ska påverka Kiladalen lika mycket för att den gömmer sig i skogen är ett lika dumt argument.

Den finns där oavsett om den syns eller inte. Och den klyver natura 2000 området oavsett var den går över ett Natura 2000 område. Argumentet att den inte ska påverka Kiladalen och att den nu förslagna blå dragningen är bättre är helt irrelevant då Natura 2000 området påverkas precis lika mycket. Den blå sträckningen kommer dessutom närmare ett naturreservat (vretaån) och Natura 2000 områdena i både Vretaån och nedre Ålbergaån som

Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution överens med markägaren om hur träden ska hanteras.

Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.

Generellt går det att ha ett stängsel i en kraftlednings närhet. Kraftledningens elektriska och magnetiska fält kan ladda upp stängsel och göra det strömförande. Vattenfall Eldistribution kommer att ha en dialog med markägare som har stängsel som riskerar att:

- ligga närmare än 20 meter från kraftledningen
- är mer än 50 meter långt och går parallellt med ledningen inom ett avstånd på 50 meter från ledningen.

Detta för att bestämma lämplig åtgärd för aktuellt stängsel. Den naturvärdesinventering som genomförs ligger delvis till grund för bedömning av hur naturmiljön kommer att påverkas av de nya kraftledningarna.

tillsammans bildar Kilaån med dess natura 2000 område. Samt även närmare riksintresse naturvård i Ålbergaån. se fig 15 i samrådet. Natura 2000 områden är bildade för att skydda naturen.

Vi förmodar att Vattenfall tänkt så att luftledningen inte syns då den går genom skogen men det argumentet håller inte vad gäller naturen - den påverkas precislika mycket oavsett om den går i skog eller på åker. Men trafikanter på genomfart upplever den nog inte lika i ögonfallande men vi som lever och verkar i Kiladalen kommer ständigt och i all framtid påminnas.

Den planerade kraftledningen klyver fastigheten både i riktningen från nordväst och österut liksom i nord sydlig riktning och innebär en mycket stor störning/ förfölning och ingrepp på fastigheten. Vår fastighet är idag kliven i mitten (östväst riktning) av E4an och den planerade snabbjärnvägen som kommer att förläggas intill motorvägen. Om luftledningen blir verklighet blir fastigheten kliven ytterligare en gång i östvästlig riktning samt även i nord sydriktning. Luftledningen delar fastigheten på direkt olämpligt sätt.

Luftledningen försämrar våra möjligheter att bedriva såväl skogsbruk som brukandet av åker- och hagmark. Luftledningen påverkar vår fastighets ekonomiska värde

Kraftledningarna konstrueras enligt gällande elsäkerhetsföreskrifter.

En kraftledning utgör inget hinder för att utnyttja marken kring kraftledningen till bete.

Bevattning med bevattningsmaskin mot en luftledning kan vara förenat med fara.

Bevattningsanläggningen ska vara utförd så att bevattning alltid sker med spridd stråle inom försiktighetszonen. Fast stråle i samband med elektricitet är alltid förenat med fara.

Vid större bevattningsanläggningar, med metallrör på marken som är placerade nära eller under en luftledning, kan elektriska strömmar uppträda i rören. Är anläggningen rätt utförd är strömmarna ofarliga. För rörledningar kan man använda samma regler som används för stängsel.

Vid uppställning, flyttning och demontering av bevattningssystemen inom försiktighetszonen ska man också iaktta försiktighet så att utrustningen inte kommer nära faslinor.

stort. Och det finns värden som är svåra att sätta en prislapp på - vad är priset för motiveringen att man ska bedriva en grön verksamhet?

Vi har sedan några år påbörjat renovering av torpet Lövdalen med syfte att rikta oss mot naturturister som vill bo ostört mitt i naturen. Med en kraftledning som kommer dominera landskapet precis intill torpet är de utlagda investeringarna bortkastade och de framtida intäktsmöjligheterna från naturturism från det

annars idylliska torpet Lövdalen blir inte möjliga att realisera. Vi ser även en stor potential med naturturism. Våra marker är stora och har varierad natur och ett rikt naturliv med många olika viltslag.

Åkermarken såväl i norr som i själva Kiladalen påverkas mycket negativt. Med klimatförändringarna kan vi förvänta oss fler torkperioder och det kommer i en framtid med största sannolikhet krävas återkommande bevattningsinsatser för att hålla igång livsmedelsproduktionen. Bevattning av dessa åkrar i och in närheten av kraftledningarna kommer inte vara möjlig.

Åkermarken i nordöstra delen är inhängnad (ca 35 ha) med elstaket pga viltskador. Även de hektar som inte är inhängande idag (ca 40 ha) planeras att hägnas in med elstaket inom kort. Elstängsel kommer vi dock

inte kunna ha kvar om det byggs en kraftledning.

Vidare påverkar kraftledningen mycket negativt vår möjlighet att fortsätta utveckla jakten och jaktturismen. Vi ser en stor potential inom detta område, men en kraftledning som klyver sönder en mycket stor andel av fastighetens idag orörda mark försämrar drastiskt potentialen för den utökade jakt- och naturturismen som vi annars har sett som en mycket viktig framtida intäktskälla.

Jakt och Jaktturism är även idag en viktig inkomstkälla som inte kommer kunna bibehållas.

Det finns en fågelsjö tillika våtmark som har anlagts på gården och som idag har ett mycket rikt djurliv. Den föreslagna dragningen går nu precis intill våtmarken och kraftledningen kommer helt dominera området.

Kraftledningen kommer här få en direkt negativ effekt på fågellivet och dessutom ytterligare hindra våra planer på natur- och jaktturism. Våtmarken har en värdefull biologisk mångfald och har idag många häckande fåglar. Våtmarken är också idealisk som plats för att utveckla organiserad andjakt. Med en kraftledning alldeles intill förstörs bägge möjligheterna med stora uteblivna intäkter som följd.

Den föreslagna blå sträckningen går även över ett grustag med en magnifik klippvägg och fin vattenspegel. Detta är idag en

populär bad- och grillplats för ungdomar. Ungdomar cyklar hit och vad som beskrivs på Svenska Kraftnäts hemsida så finns risk med att cykla under dessa ledningar.

Ungdomarna grillar och badar och skulle få en kraftledning rakt över sig om den den nu föreslagna sträckningen blir av.

Vi har tagit fram ritningar på att göra en frilufts-konserthall i detta område. Med luftledningen kommer vi inte kunna göra detta.

Vi har svensk flodkräfta i vatten precis under den planerade luftledningen. Jag

vet inte om det är möjligt att ha kräftbestånd under. Vi har förstått att man får huvudvärk om man vistas en längre tid under ledningarna och att det inte är lämpligt med att föda upp djur under samt att bin tappar orienteringen under dessa ledningar.

Vidare är det bergmassa kvar och den tåkten kommer inte kunna nyttjas vilket är ett framtida ekonomiskt bortfall.

Från gårdscentrum kommer vi att se kraftledningen vilket är direkt förfulande.

Vi kan heller inte nyttja marken under/intill ledningen till uppfödning av hästar. Vi har idag ca 40 hästar på gården och stora naturbetesmarker är en av våra stora fördelar. Den föreslagna blå ledningen som är förlagd i närheten av gårdscentrum skär

av flera ridvägar och promenadvägar som idag används dagligen. Den rekreation som vi har idag kommer vi inte längre kunna erbjuda våra kunder.

Den här sträckningen lägger en mörk våt filt på glädjen över att förvalta en sådan här fastighet. Det nu gällande samrådet har fördubblat sträckan av luftkabel på vår mark och är på alla sätt mycket mer negativ än den ursprungliga förslaget.

Naturen har varit grunden i vår fastighet i flera generationer. Vår fastighet drivs med naturen som bas och vi vill att kommande generationer förvaltar fastigheten med dess naturtillgångar på samma sätt - om förutsättningar till detta tas bort riskeras ansvaret för naturen bli kortsiktigt och sekundärt. Man har en relation till naturen/marken som går utöver vanligt företagande - vi förvaltar marken till nästa generation. Om marken trasas sönder av infrastruktur som är forcerad och kortsiktig tappas lusten att fortsätta och nästa generation kommer inte ha möjlighet att bedriva den verksamhet de skulle kunnat om denna luftledning inte fanns.

Dragningen över vår mark står inte i proportion till vad man ska tåla.

Det är inte bara stora hjulen som ska få igång ekonomin efter Corona pandemin utan även små hjul måste stärkas.

| | | | |
|-----|---------------------------|--|--|
| | | <p>Sörmland bygger inte på SSABs ljusbågsugn</p> <p>- framtiden för Sörmland finner man i den unika miljö och unika natur som finns</p> <p>- den ska vi vara rädda om!</p> | |
| 11. | Nyköping Östertorp 1:7 | Allmänna frågor | Vattenfall Eldistribution har besvarat dessa frågor 20200427 |

4 ORGANISATIONER, FÖRENINGAR OCH VERKSAMHETSUTÖVARE

Inbjudan till skriftligt samråd har även inkommit från organisationer, föreningar och verksamhetsutövare, se bilaga 7.

Tabell Sammanfattning av inkomna synpunkter samt Vattenfall Eldistributions bemötande.

| Organisation | Synpunkter | Kommentarer |
|---|---|--|
| Björkholmens samfällighetsförening | <p>Samfällighetsföreningen ställer sig bakom de krav som markägare inom förening framfört om att gräva ner ledningen.</p> <p>Inom 500 meter från kraftledningens mitt ligger en mobilmast och 14 fastigheter som samfälligheten anser blir påverkade.</p> <p>Föreningen anser att värdet på fastigheterna minskar och idkandet av jordbruk begränsas.</p> <p>Om sträckningen blir aktuell kommer samfälligheten att ställa ekonomiska krav på anläggningsägare av kraftledningen för utnyttjande av föreningens vägnät.</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.</p> <p>Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskninge</p> |

| | | |
|---|--|--|
| | | <p>n på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.</p> <p>Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.</p> <p>Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution överens med markägaren om hur träden ska hanteras.</p> <p>Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.</p> |
| <p>Föreningen HedOx för markkabel i Södermanland</p> | <p>Föreningens uppfattning är att det är tekniskt möjligt att förlägga markkabel genom Södermanland. Det saknas underlag från Vattenfall som övertygar om motsatsen. Markkabel är den lösning som är bäst för regionen långsiktigt.</p> <p>Södermanland kännetecknas av ett varierat landskap med öppna böljande landskap, skog, våtmarker och ett stort sjösystem. Den biologiska mångfalden är talrik. En stor andel av regionens invånare har detta generösa landskap som sitt levebröd och inkomstkälla. Här finns</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB. I kommande MKB redovisas</p> |

traditionellt jord- och skogsbruk, djurhållning med nötkreatur, får och häst. Här finns också frukt och grönsaksodling. Södermanland är dessutom en intressant region för besöksnäringen. Hit är det lätt att ta sig med flyg, tåg och bil. Regionen erbjuder bland annat natursköna vandringar, cykel- och paddlingsturer.

Rekreativsvärdet av vad naturen kan erbjuda är ökande. Indikationen är tydlig och värdet förväntas vara ökande inom överskådlig tid. Södermanland kan erbjuda mycket naturupplevelser såväl nu som i framtiden.

Sammantaget är strukturen bland landsbygdens aktörer väl anpassad till förutsättningar som råder. Här finns många mindre företagare. Förändras förutsättningarna, påverkas också landsbygdens aktörer direkt. Den framtidstro som finns förloras med osunda exploateringar.

Det är viktigt att de näringar som drivs på landsbygden kan fortsätta drivas och får utrymme att växa och utvecklas. I fotspåren av Covid-19 är flertalet av de näringar som drivs numera en uttalad viktig beredskapsresurs.

Det är också viktigt att arealbehoven i tätorternas närområden värnas. Tätorternas utvecklingsmöjligheter riskerar annars bli lidande.

SSAB är en viktig aktör. Företagets ambition att minimera koldioxidutsläppen med nya tekniska lösningar i sin produktion anser föreningen är vällovligt och ska stödjas. Vår ståndpunkt är mot bakgrund av ovanstående att kraftöverföringen till SSAB ska vara sund och långsiktigt hållbar för alla dvs med markkabel genom Södermanland. Det finns tydliga indikationer att

påverkan från markkabel respektive luftledning.

Frågor som rör SSAB hänvisas till SSAB.

Vattenfall Eldistribution följer försiktighetsprincipen och hänsyn tas till magnetfält vid bostadshus då den slutliga ledningssträckningen planeras.

I kommande MKB kommer Vattenfall Eldistribution att redogöra vilka magnetfältsnivåer som ledningen förväntas medföra till närliggande bostadshus. Denna typ av anläggning med markkabel är mycket speciell och den specialistkompetens som krävs för att underhålla anläggningen är begränsad.

Kompetensen finns men innehåller av ett fåtal personer. Detta innebär att det föreligger en risk att de funktionskrav som anges i ellagen med tillägg av Energimarknadsinspektionens krav inte kan uppfyllas.

acceptansnivån bland påverkade sakägare är avsevärt högre för markkabel.

Den föreslagna nya sträckningen

Den nya föreslagna sträckningen planeras över områden som är av riksintresse, natura 2000 område, känsliga mossar, värdefulla fritidsområden mm.

Beträffande dessa kultur- och miljökänsliga områden så torde det vara möjligt att hitta lämplig sträckning med markkabel. En strävan efter att förlägga utmed befintliga infraturstrukturstråk bör ge möjligheter.

Tekniken

Vattenfall har angett flera tekniska skäl till varför markkabel inte är möjligt.

Föreningen har kunnat konstatera att ett antal av dessa skäl är rena felaktigheter t.ex skarvar och felsökningshjälpmedel, vilket innebär att trovärdigheten över alla tekniska hinder för markkabel som Vattenfall anför ifrågasätts.

De hindren som Vattenfall anför är på ett mycket generellt plan. Denna kraftöverföring är av speciell art. Vattenfall behöver komplettera med en trovärdig analys med den aktuella överföringens förutsättningar som grund.

Föreningen har informerats om att det att likströmsmatade ljusbågsugnar blir ett allt vanligare val pga av lägre elektrodförbrukning och möjlighet att tillsatselda med annat bränsle. En utredning med en sådan ugn kombinerat med likströmsöverföring bör redovisas.

Varje sakägare som förväntas upplåta mark bör tilldelas trovärdiga och utförliga underlag till vad sakägaren förväntas upplåta mark till och vilka

konsekvenserna i fortvarigheten blir både vad gäller förändringar i omgivningarna, markanvändningen och tekniska effekter såsom elektromagnetisk strålning.

Annan sträckning

Det saknas ett helhetsgrepp när det gäller lämplig dragning för att försörja SSAB;s framtida energibehov. Förutsättningarna med anslutning sjövägen har inte utredds efter vad föreningen kan erfar. En sådan utredning bör genomföras.

Kompetensaspekt

I ett av Vattenfalls samrådsunderlag står att läsa att det råder kompetensbrist för att underhålla markkabel och det skulle vara ett av skälen att utesluta markkabel som alternativ. Föreningens uppfattning är att det aldrig kan vara ett skäl att åberopa kompetensbrist när viljan att medverka till en god utveckling av tekniska lösningar som kan borga för en ökad samsyn om acceptabla dragningar på landsbygden saknas.

| | | |
|--|---|---|
| Jönåkers härads- allmänning | <p>Häradsallmanningen uppger att Vattenfall Eldistribution nu är uppe på cirka 1 mil över deras mark.</p> <p>Häradsallmanningen förstår att boende påverkar Vattenfall men det kommer eventuellt att drabba allmanningen mer som bedriver aktivt skogsbruk som huvudsyfte.</p> <p>Häradsallmanningen önskar en markledning och inte en luftledning.</p> <p>Häradsallmanningen har dock inget emot en ledning till SSAB.</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> <p>I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel, sjökabel respektive luftledning.</p> |
| Södermanlands hembygds- förbund | <p>Södermanlands hembygdsförbund upplever en stor oro bland medlemmarna i den del av länet där dragningen av elkabeln Hedenlunda-Oxelösund</p> | <p>Vattenfall Eldistribution tackar för inkomna synpunkter.</p> |

diskuteras och planeras. Flera av hembygdsföreningarna har redan lämnat skrivelser till Vattenfall och Länsstyrelsen. Alla diskussioner vi tagit del av ser behovet av kabeln och ingen ställer krav om att den ska dras "någon annanstans". Diskussionen handlar om vikten av att göra det som är bäst för både människor, djur och näringsliv.

Den innovativa teknik som SSAB framarbetat är verkligen lovvärd och ger många av oss hopp för framtiden. Visst gör förändringar människor oroliga, men i detta fall är vi alla förhoppningsfulla och ser detta som något angeläget. Det betyder dock inte att konsekvenserna av den planerade kabeln är oviktiga.

Medborgarna har ett ännu obesvarat behov av att känna sig hörda och hittills ser vi ingen verklig respons på den oro som formuleras främst gällande människors hälsa. Det är orimligt att avskriva en omfattande erfarenhet av obehag av att leva i närheten av en ledning med att "det inte går att bevisa ohälsa genom forskning".

Oron som tas upp i den motion som inkommit till hembygdsförbundet, och i flertalet av de skrivelser som redan kommit in i samrådsprocessen, rör den elektromagnetiska strålningen från luftburna kablar, fastighetsvärde, produktionsbortfall och påverkan på landskapsbilden.

Landskapskonventionen, som är ett dokument vi alla är anmodade att ta hänsyn till, lyfter tydligt vikten av att medborgarna skall vara med och påverka utformningen av de landskap de lever i. I det vi läser i denna process avfärdas tvärtemot detta just de medborgare som berörs utan att större hänsyn tas.

Vattenfall Eldistribution betalar ersättning för den mark som behöver tas i anspråk för ledningen. Ersättningen till varje markägare bestäms enligt de principer som anges i ledningsrättslagen och expropriationslagen.

Vattenfall Eldistribution betalar, i enlighet med dessa lagar, en engångsersättning till berörda markägare för markupplåtelsen. Ersättningen omfattar dels marknadsvärdesminskningen på fastigheten, dels övriga skador som uppstår när ledningen byggs.

Därtill kommer ett påslag på 25 procent som beräknas på marknadsvärdesminskningen. Vattenfall Eldistribution beräknar ersättningen för intrånget enligt de rekommendationer som Lantmäteriet har tagit fram.

Markägaren får också ersättning för de skador som förundersökning och byggnation orsakar, samt för de befintliga enskilda vägar som utnyttjas. Om skog behöver avverkas kommer Vattenfall Eldistribution överens med markägaren om hur träden ska hanteras.

Om den berörda marken är utarrenderad kommer en separat beräkning av

Den lösning som en överväldigande majoritet av personer, organisationer och kommuner som yttrat sig i ärendet stödjer är den om en nedgrävd ledning. Vi ser naturligtvis utmaningen i detta men saknar helt och hållet detta alternativ utrett. Det är otroligt viktigt att man lyssnar på de människor som ska leva kring de kablar man planerar dra. Detta kommer definitivt att påverka landskapsbilden för all framtid. För oss som inte bor där kan detta upplevas som en oviktig fråga, men återigen måste de som ska leva här bli respekterade.

Precis som Vattenfall skriver i sin samrådsredogörelse påverkar strålningen både djur och människor. Vi menar att försiktighetsprincipen därför borde råda vid planering för dragning av nya kablar av denna dimension. Att inte på ett omfattande sätt utreda möjligheten att gräva ned kabeln är för hembygdsrörelsen ett fullständigt oacceptabelt tillvägagångssätt.

Vi har tagit del av Vattenfalls argument emot att gräva ned kabeln, men inte någon undersökning av vad det i sin helhet innebär i förhållande till luftburna kablar.

Södermanlands hembygdsförbund kräver

- en omfattande och heltäckande utredning av möjligheten att helt och delvis lägga en markkabel mellan Hedenlunda och Oxelösund.
- att betydligt större hänsyn tas till folkhälsoperspektivet och konsekvenserna av landskapets förändringar.
- att elledningen skall grävas ned på alla delsträckor där detta är möjligt.

ersättning till fastighetsägaren och arrendator göras.

I det fortsatta arbetet kommer en naturvärdesinventering, landskapsanalys och LCA (livscykelanalys) att genomföras. Resultaten av dessa redovisas i kommande MKB.

I kommande MKB redovisas påverkan från markkabel respektive luftledning.

Kraftledningarna konstrueras enligt gällande elsäkerhetsföreskrifter.

Vattenfall Eldistribution följer försiktighetsprincipen och hänsyn tas till magnetfält vid bostadshus då den slutliga ledningssträckningen planeras.

I kommande MKB kommer Vattenfall Eldistribution att redogöra vilka magnetfältsnivåer som ledningen förväntas medföra till närliggande bostadshus